

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria A

Warszawa, dnia 20 czerwca 2016 r.

Pozycja 35

POSTANOWIENIE z dnia 31 maja 2016 r. Sygn. akt U 3/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres – przewodniczący
Julia Przyłębska
Andrzej Wróbel – sprawozdawca,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu niejawnym w dniu 31 maja 2016 r., wniosku grupy posłów o zbadanie zgodności:

rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2015 (Dz. U. poz. 1977), w części dotyczącej ustalenia wartości płacowego wskaźnika struktury zatrudnienia nauczycieli $W_{a,i}$ równego 1, gdy ogólna liczba etatów nauczycieli w danej jednostce samorządu terytorialnego jest równa zero, z art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 513, ze zm.) i art. 92 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 71 ust. 3 w związku z art. 104 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293) umorzyć postępowanie.

UZASADNIENIE

I

1. 14 lipca 2015 r. grupa posłów na Sejm RP VII kadencji zwróciła się do Trybunału o zbadanie zgodności rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2015 (Dz. U. poz. 1977; dalej: rozporządzenie z 15 grudnia 2014 r.) z art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 513, ze zm.) i art. 92 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zdaniem wnioskodawcy, zmiany treści rozporządzenia z 15 grudnia 2014 r. dotyczące wartości płacowego wskaźnika struktury zatrudnienia nauczycieli $W_{a,i}$ równego 1, zrywają z dotychczasową praktyką ustalania wysokości subwencji oświatowej w oparciu o strukturę zatrudnienia i wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w szkołach samorządowych. Zmiany

te prowadzą także do zachwiania równych zasad ustalania wysokości środków subwencyjnych między jednostkami samorządu terytorialnego, realizujących ustawowe obowiązki prowadzenia szkół samorządowych, a tymi, które tego zadania się wyzbyły.

Wnioskodawca uważa, że wprowadzenie do treści rozporządzenia z 15 grudnia 2014 r. wartości płacowego wskaźnika struktury zatrudnienia nauczycieli $W_{a,i}$ równego 1 (gdy ogólna liczba etatów nauczycieli w danej jednostce samorządu terytorialnego jest równa zero), który nie odnosi się do typów i rodzajów szkół prowadzonych przez te jednostki, ani do stopni awansu zawodowego nauczycieli w tych szkołach, stanowi przekroczenie upoważnienia ustawowego, określonego w art. 28 ust. 6 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zdaniem wnioskodawcy, brak jest związku między treścią aktu wykonawczego a szczegółowym upoważnieniem ustawowym w zakresie zasad obliczania wskaźnika korygującego Di.

W ocenie wnioskodawcy, wskazane przekroczenie upoważnienia ustawowego narusza także art. 92 Konstytucji.

2. Minister Edukacji Narodowej w piśmie z 13 listopada 2015 r. wniósł o uznanie kwestionowanego rozporządzenia za zgodne ze wskazanymi we wniosku wzorcami kontroli konstytucyjności.

Minister wyjaśnił, że pomimo braku nauczycieli zatrudnionych na podstawie ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191, ze zm.) samorządy mają ustawowy obowiązek dotowania zlokalizowanych na ich terenie szkół prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, w tym szkół publicznych. Wysokość dotacji dla takich szkół przypadająca na jednego ucznia jest określana na poziomie otrzymywanej przez samorząd części oświatowej subwencji ogólnej. Brak modyfikacji w zakresie sposobu wyliczania wskaźnika $W_{a,i}$ uniemożliwiłby wyliczenie i przekazanie subwencji dla takich samorządów lub powodowałby drastyczne i nieuzasadnione jej zmniejszenie, skutkujące brakiem możliwości kształcenia uczniów w szkołach, w tym publicznych, na terenie gminy. Przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, ze zm.) dopuszczają możliwość przekazania przez gminę prowadzenia szkoły innej osobie prawnej lub fizycznej. Przekazanie szkoły w tym trybie nie powoduje utraty wpływu gminy na przekazaną szkołę. Szkoła jest dotowana przez gminę i zachowuje obwód ustalony przez gminę.

3. Prokurator Generalny w piśmie z 9 marca 2016 r. wniósł o umorzenie postępowania z powodu utraty mocy obowiązującej kwestionowanego rozporządzenia.

Prokurator Generalny zwrócił uwagę, że kwestionowane rozporządzenie określało sposób podziału tylko tej części oświatowej subwencji ogólnej, przeznaczonej dla jednostek samorządu terytorialnego, ustalonej w ustawie budżetowej na rok 2015. W związku z tym, zgodnie z art. 109 i art. 181 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, ze zm.) upływ czasu spowodował wygaśnięcie kwot zawartych w ustawie budżetowej objętych regulacją kwestionowanego rozporządzenia. To oznacza, że kwestionowane rozporządzenie utraciło moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał.

W opinii Prokuratora Generalnego nie ma podstaw do zastosowania art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.), ponieważ nie odnosi się on do praw jednostek samorządu terytorialnego.

II

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. 30 sierpnia 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa o TK), która uregulowała wprost kwestię postępowania przed TK w sprawach wszczętych na podstawie wniosku grupy posłów lub senatorów, o którym mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1 Konstytucji, po zakończeniu kadencji Sejmu i Senatu. Zgodnie z art. 69 ustawy o TK zakończenie kadencji Sejmu i Senatu nie wstrzymuje w takiej sytuacji postępowania w Trybunale. Zasadą jest zawieszenie postępowania przed TK na 6 miesięcy, licząc od dnia zakończenia kadencji Sejmu i Senatu (art. 70 ust. 1 ustawy o TK). Prezes Trybunału, w terminie 30 dni od dnia zakończenia kadencji Sejmu i Senatu, przekazuje odpowiednio Marszałkowi Sejmu i Marszałkowi Senatu informację o sprawach, o których mowa w art. 69, w odniesieniu do których Trybunał postanowił o zawieszeniu postępowania (art. 70 ust. 3 ustawy o TK).

Stosownie do art. 71 ust. 1 ustawy o TK „Trybunał postanawia o podjęciu zawieszzonego postępowania, jeżeli w terminie, o którym mowa w art. 70 ust. 1, wniosek grupy posłów lub senatorów uzyska poparcie odpowiednio 50 posłów lub 30 senatorów kolejnej kadencji Sejmu i Senatu. Przepis art. 61 ust. 2 stosuje się odpowiednio”. Jednakże „Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w art. 70 ust. 1, Trybunał zawieszona postępowanie umarza” (art. 70 ust. 3 ustawy o TK).

2. Wnioskodawcą w niniejszej sprawie była grupa posłów na Sejm VII kadencji, których kadencja upłynęła 11 listopada 2015 r. W dniu 12 listopada 2015 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Sejmu VIII kadencji. W związku z powyższym postępowanie zostało zawieszona, zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy o TK na 6 miesięcy, czyli do 12 maja br.

Pismem z 10 grudnia 2015 r. Prezes Trybunału Konstytucyjnego, zgodnie z art. 70 ust. 3 ustawy o TK, przekazał Marszałkowi Sejmu informację o sprawach wszczętych na podstawie wniosków grup posłów na Sejm VII kadencji, w odniesieniu do których Trybunał Konstytucyjny postanowił o zawieszeniu postępowania. Prezes Trybunału poinformował Marszałka Sejmu o możliwości, jaką przewiduje ustawa o TK w art. 71 ust. 1.

Z uwagi na bezskuteczny upływ ustawowo określonego terminu, Trybunał umorzył postępowanie na podstawie art. 71 ust. 3 w związku z art. 104 ust. 1 pkt 5 ustawy o TK.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

Zdanie odrębne

sędziego TK Julii Przyłębskiej
do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego
z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt U 3/15

Na podstawie art. 99 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293) zgłaszam zdanie odrębne do postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie o sygn. akt U 3/15.

Zdanie odrębne uzasadniam następująco:

1. Skład orzekający w niniejszej sprawie jest niezgodny z przepisami ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 293; dalej: ustawa

o TK), zmienionej ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2217; dalej: ustawa o zmianie ustawy o TK).

2. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 marca 2016 r. wydane w sprawie o sygn. K 47/15 nie weszło w życie, dlatego tryb postępowania przed Trybunałem nadal reguluje ustawa o TK w kształcie określonym ustawą o zmianie ustawy o TK, która nie utraciła mocy obowiązującej.

3. Art. 190 ust. 3 *in principio* Konstytucji stanowi, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

4. Art. 190 ust. 2 zdanie pierwsze Konstytucji stanowi, że ogłoszenie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego następuje w organie urzędowym, w którym będący przedmiotem orzeczenia akt normatywny był ogłoszony. Dopiero na skutek opisanej w art. 190 ust. 2 Konstytucji publikacji, orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie (*vide*: art. 190 ust. 3 *in principio* Konstytucji) i wywołuje skutki derogacyjne w nim przewidziane.

5. Stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o TK, w niniejszej sprawie Trybunał powinien orzekać w pełnym składzie sędziów Trybunału (art. 2 ust. 1 zdanie drugie ustawy o zmianie ustawy o TK w związku z art. 44 ust. 1 pkt 1 w związku z ust. 3 ustawy o TK w brzmieniu nadanym ustawą o zmianie ustawy o TK).